

¿M' hi tiro noyas?

—Si, si

¿t' hi pots tirar Rosalía!...

—Donchs, fins que torni á surti.

(Ab més gust me tiraría...
no ho vull acabá de dí).

Els mercaders dins del temple

El ditxo aquell de que «Roma vedutta, fede perdutta» es casi tan antich com el catolicisme. Un viatjet á Roma val tant, pera ferse cárrech de lo qu' es la Iglesia catòlica, apostòlica y... formatje de Holanda, com tot un any de predicacions de 'n Pey-Ordeix, qui ab un brahó extraordinari (llástima que 'l deslluheixi un xich son afany d' exhibició) y ab un éxit tan gran com son brahó, vé fent un' obra magna en la Iglesia espanyola, obra que té molts punts de contacte ab la reforma protestant de Martí Lutero y qual objectiu principal es la fundació de la Iglesia espanyola, promovent un cisma que 'ns separi per sempre més d' eixa infecta sentina que 's diu Roma, la primera y més gran mixtificadora de las subims doctrinas evangélicas.

La Iglesia romana, té no més una trassa: la de saber disfressarse y guardar las apariencias. Vista per dintre es una sentina y per aixó els que á pretext de salvarnos l' ánima, buscan la dominació temporal de 'ls pobles, tenen ben secret lo mecanisme interior en que fundan sa tiranía. Com la Esfinge de la llegenda, es la Iglesia amedrentadora y terrible per tothòm, menos pe 'ls que coneixen son mecanisme. Ningú es més irreverent dins de 'ls temples, que 'ls que treballan en la casa de Deu desde 'l consagrat qu' alsa l' hostia divina, fins al escolanet que roba 'l vi de las canadellas.

En una paraula, la Iglesia catòlica es gran de portas en fora y molt petita de portas en dintre. Es com el ruch vestit ab pell de lleó; á distancia, espa-hordeix; de la vora no pot amagar las orelles.

* * *

Tals reflexions m' ha suggerit un prospecte anunciador —vingut per atzar á mas mans— que suscriu un pare Llorens Arbussá de Mataró, director d' una oficina ó agencia mercantil, la que, *mediantibus illis*, s' ofereix á gestionar de Roma tota mena de concessions.

Ja 's coneix que 'l pare Arbussá es de Mataró, terra de caps-grossos. L' afany de fer negoci, l' afició al *vil metal* l' ha portat un grà massa lluny de lo que la prudencia aconsella. El pare Arbussá, no s' ha recordat que certas cosas segons ells son sagradas, y las tracta massa á tall de negoci. El pare Arbussá ha donat á la *casa* de que es gerent un caracter rabiosament mercantil, sense recordar que Jesús empleá las deixuplinas per expulsar als mercaders del temple. El pare Arbussá per fi, ha ensenyat massa las consagradas orelles y ó molt 'ns equivoquem ó 'l seu diocessá l' ha de cridar al ordre.

El prospecte es altament edificant. Tant com llarch y mal escrit. Casi 's pot dir que son autor ha ensenyat las orelles per partida doble. S' aprèn més en ell que en *La vida de Jesús* de Renán ó en *Las ruinas de Palmira* de Volney.

Com creyém que tot lo que tendeixi á mostrar la Iglesia romana en camisa y tot lo que posi al clero en *paños menores* es obra de progrés y redempció,

transcriurém los parrafets més sabrosos, afegint'hi 'l degut comentari.

* * *

S' encapsala el prospecte ab lo següent consell: «Tome y lea V. Medite V. y pida»... *Pida*, té una segona part que l' autor calla de moment; vol dir «Pida y pague». Pero ja ho expressa més endavant quan diu; «El importe (*de lo que pida*) se manda por medio de Cheque, Libranza de giro mútuo, Letra de cambio, Billetes ó en metálico por correo certificado. (Els sellos no 'ls acepta l' agencia, segurament per no perdre 'l 5 per 100 al cambiarlos).

Y qué hém de «pedir»? dirá el lector.

Escoltém al pare Arbussá;

“GRACIAS Y PRECES

Que ofrecemos agenciar de Roma y de Loreto: Titulos de nobleza, honoríficos y académicos, con sus respectivos Diplomas, insignias y Cruces condecorativas, Privilegios é indultos locales,—Distinciones y facultades personales,—Santas reliquias,—Pasta Agnus Dei,—Bendiciones Pontificias y toda clase de Preces, ya á las Sagradas Congregaciones Romanas y al mismo Vaticano, ya á la Dirección general de la «Sagrada Casa de María Santísima» en Loreto, con la seguridad de ser todos sus encargos con la mayor urgencia y economía cumplimentados.»

O com si diguessim; *bueno, bonito y barato*. ¡Las tres B. B. B., com als basars de robas fetas!

Després vé el detall y propaganda de cada un de 'ls «articles» ab que compta la *casa*.

Per exemple, en los «Titulos de nobleza» comprén tota la escala social; «Príncipe,—Duque,—Marqués,—Conde,—y Barón» tot segons tarifa.

En los «Titulos de honor» n' hi há «Para sacerdotes.—Protonotario Apostólico,—Prelado Doméstico de S. S.,—Camarero Secreto,—Capellán ad honorém,—Canónigo id., etc.» (Y jo que 'm creya que tals tituls 's concedían sols á la virtud, saber ó mérit.!)

Pera 'ls senyors, hi há «Gran Cruz, Comendador y Caballero de las Ordenes de Cristo, de S. Gregorio, de S. Silvestre, del Santo Sepulcro, de la Orden Piana, Notario Apostólico,—Caballero Cubicularius de la «Santa Casa» de Loreto con rica Cruz y gran diploma,—Camarero de Capa y Espada de Su Santidad.

Y fins pera senyoras, hi ha 'ls tituls de «Dama de honor del Santo Sepulcro con distingidas insignias—Socia Celadora, Camarera, Dama de Honor de la «Santa Casa» de María Santísima en Loreto, con gran Diploma y rica Cruz condecorativa.»

No 'm negarán que la nomenclatura no sigui comercial... ¡Sembla un catálech del «El Siglo»!

Vé després la concessió de privilegis y resulta que 's privilegia tot mitjantsant uns bitllets de banch.

Segueixen las distincions y tot se *distingeix* mentre 'l *cacau* no falti.

En la secció de dispensas, no hi há cosa sobre la que la Iglesia no tanqui 'ls ulls, mentres el *panis* hi sigui.

En lo ràm de facultats, tot se faculta mentres 's fassi *llum*.

Y al últim, per si algo s' hagués olvidat d' incloure en lo catálech, afegeix el clergue mataroní:

«Muchos otros títulos, dispensas, privilegios é innumerables gracias, ya locales, ya personales, lo mismo para Sacerdotes, que para Caballeros y Señoras, se nos pueden encargar para su urgente gestión y cumplimiento»

En lo detall de las gracias que, *gracias al arjant*, mossèn Arbussà gestiona, hi hà parrafos mercantilment conmovedors: El día que 's cansi de cantar *gori goris*, qualsevol adroguer el l'ogará per conjuminar prospectes.

«La Bendición Apostólica para la hora de la muerte con Indulgencia Penísima, concedida por Su Santidad, es la gracia más superior y de más trascendencia de cuantas podemos proporcionar. (Lo mejor de la botiga com si diguessim). — Viene despachada al pié de un retrato del Papa León XIII en fotografia regular, buena, muy notable ó superlativa, de tamaño mayor ó menor, iluminada ó natural á gusto de la persona que solicita este favor ó gracia, tan extraordinario y tan especial, que pocos, muy pocos saben comprender, ni mucho menos explicar su grande eficacia y suma necesidad» (Per l'estil de 'ls rellotges, qu'hém d'anar á la cofiansa del rellotger.)

En lo rengló de los malos escritos, el pare Arbussà 'ns diu que «Los malos escritos, pesar de estar prohibidos como peligrosos que son, nos encontramos sin embargo, con ellos por todas partes y hasta en la necesidad de hacer uso de ellos en muchas circunstancias. Siguese de aquí la conveniencia de procurarse las facultades de leerlos, los que tengan necesidad, para obrar así en recta conciencia. Conviene especialmente á los Sacerdotes, médicos, escritores, periodistas, comerciantes, industriales, profesores y todos los que, por su carrera, ó empleo, negocio ó profesión, les importa ó precisa leer obras, libros ó periódicos, que por otra parte no debieran.»

Deixant á banda la lógica del pare Arbussà, que tant aviat 'ns diu que no deuríam llegir els mals escrits com afirma que 'ns convé llegirlos, esperém que demostri son agraument al nostre periódich ja que alguns de 'ls nostres lectors recorreran als seus serveys per podernos seguir llegint.

La *Pasta Agnus Dei* es un descubrimient qu'explota 'l pare Arbussà y desd' ara li assegurém més venda que la que tenen la Crema Simón pera 'l calsat rós y la Legía Fénix

¿Que, pera qué serveix E-coltin y pásminse: «Es un maravilloso preservativo de los rayos, tempestades de mar y tierra, inundaciones, naufragios, incendios, peste, engaños diabólicos, contagios, malos partos, muerte repentina y de otros grandes peligros y extraordinarios males, tanto de alma como de cuerpo»

El Santo Dimont es un infelis al costat del pare matoroni. Aquell fa volar una bomb; aquest faría volar ases si li convingués. Per de prompte ab la Pasta Agnus Dei esquila 'ls clatells de 'ls lectors que son de *pasta d'agnus*.

També 's dedica mossèn Arbussà al ràm de reliquias garantidas.

Serveix «Reliquias con Auténtica, ó Pasta Agnus Dei. Por trabajos, correos, certificados, aduanas, relicario-pequeño, grande, con ó sin pié, de plata, plateado ó dorado, desde 5, 10, 25 á 100, 500 y 800 pesetas total.»

¡Trihin y remenin!

¡Y si luego resulta un os d'ánech ò de conill enloch de ser de Sant Crispí, ell no 'n té la culpa!

*
**

Molts més comentaris 'ns sugereix la lectura de la circular prospecte de mossèn Arbussà, mes l'espai se 'ns acaba y ab lo dit basta per compendre la mena de negoci que 's porta entre mans l'ensotan matoroni, negoci que las lleys deurían penar com castigan els de sibilas y curanderos, adormidoras y carteras.

Una afirmació s'aixeca triomfant de lo transcrit y es que la curia romana ho mercadeja tot; á cambi de 'ls greixosos bitllets de banch ó de l'impur metall, ven la salvació eterna, la dispensa del purgatori, els honors, tituls y condecoracions, las bendiccions, el perdó de las culpas, salta els impediments físichs, torsa las lleys divinas y humanas y fins á Jesucrist 's vendría per agabellar moneda que vol dir poder, poder que vol dir tiranía.

¡Y el fusteret de Nazareth anava descals pel món, parava las galdas y s'humiliava sempre!

¡Y aquestos homes, aquestos mercaders del temple, 's crehuen successors d'Aquell, pel mer fet de dur una sotana negra, morada, vermella ó blanca!

¡A fora 'ls farsants.!

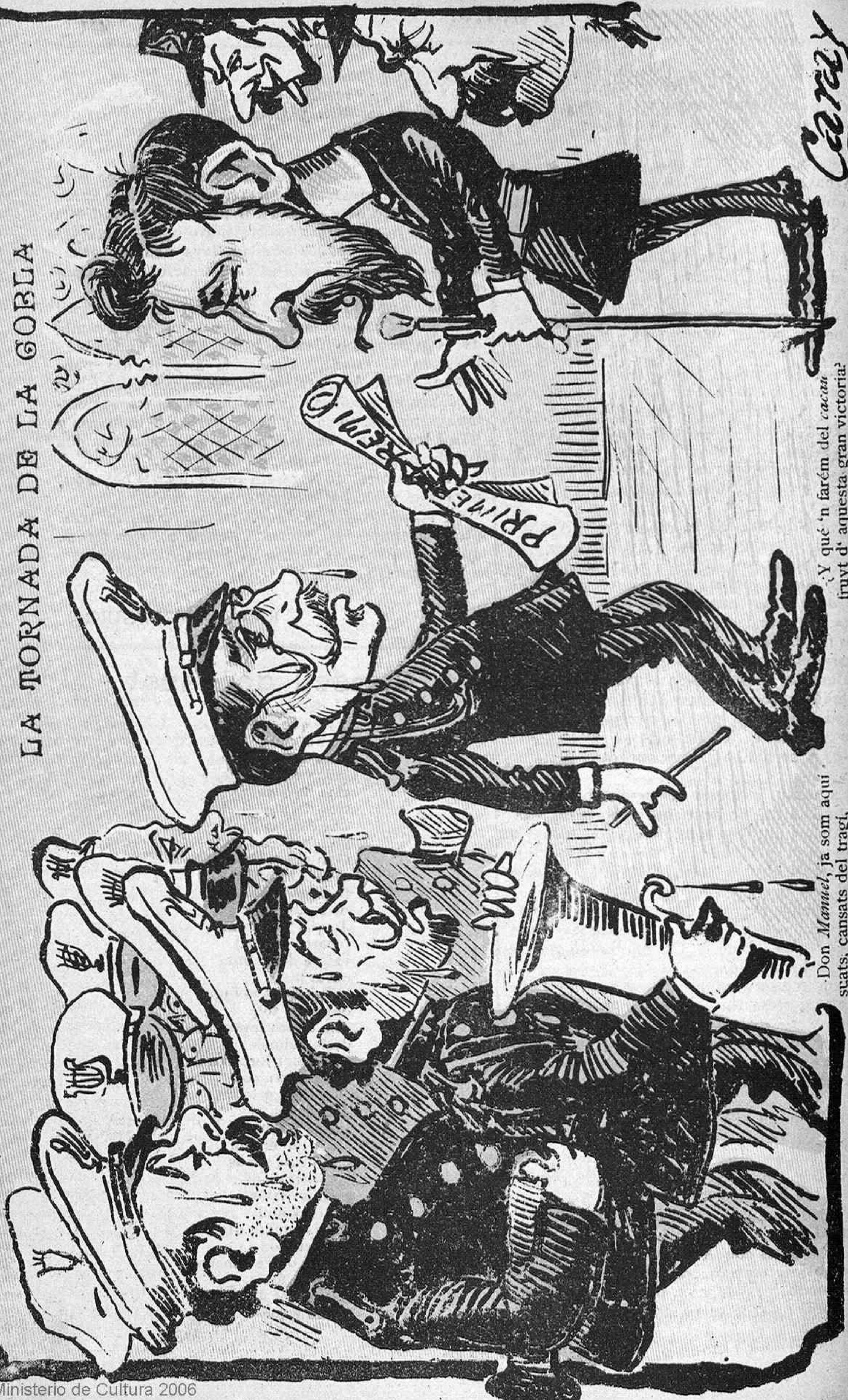
RAMON BERENGUER.

Consell de casat

Sé que festejas
ab un xicot
llest de paraulas
galán com molts,
rich de boquila,
rich d'intencions
que sab vestir las
ab sans façón.
Com que 'l prometre
fa més rumbós,
fa prometensas
de serte espós
Jo que 'l coneixo
(apart l'honor)
vaig á darte una
curta llisó:
— De quant te digui
dupla de tot,
com de las sevas
declaracions
Fes que 't respecti:
quan algún cop
ell vulgui sebas
dónali cols,
que si li donas
tot lo qu'ell vol
serán més bonas
sas intencions
y aixis evitas
perills á doll
perills que un día
realitats son
que als ulls arrencan
gotas de foch,
matant tot d'una
ánima y cor.

J. COSTA POMÉS.

LA TORNADA DE LA GORBLA

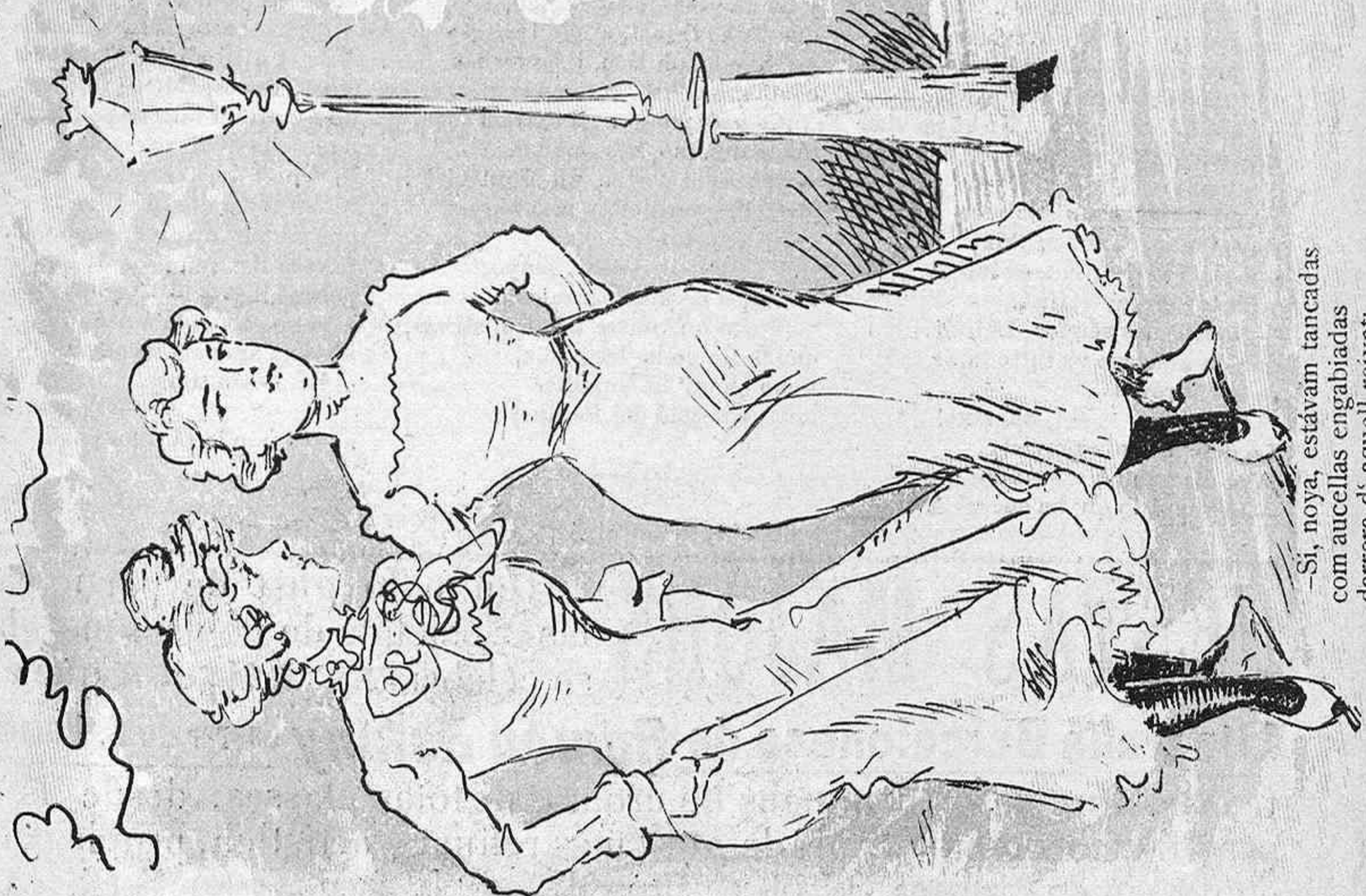

—Don Manuel, ja som aquí
suats, cansats del tragi,
pro enaltint á Barcelona...
—¡Que sigui la enhorabona
mi querido Sadurn!

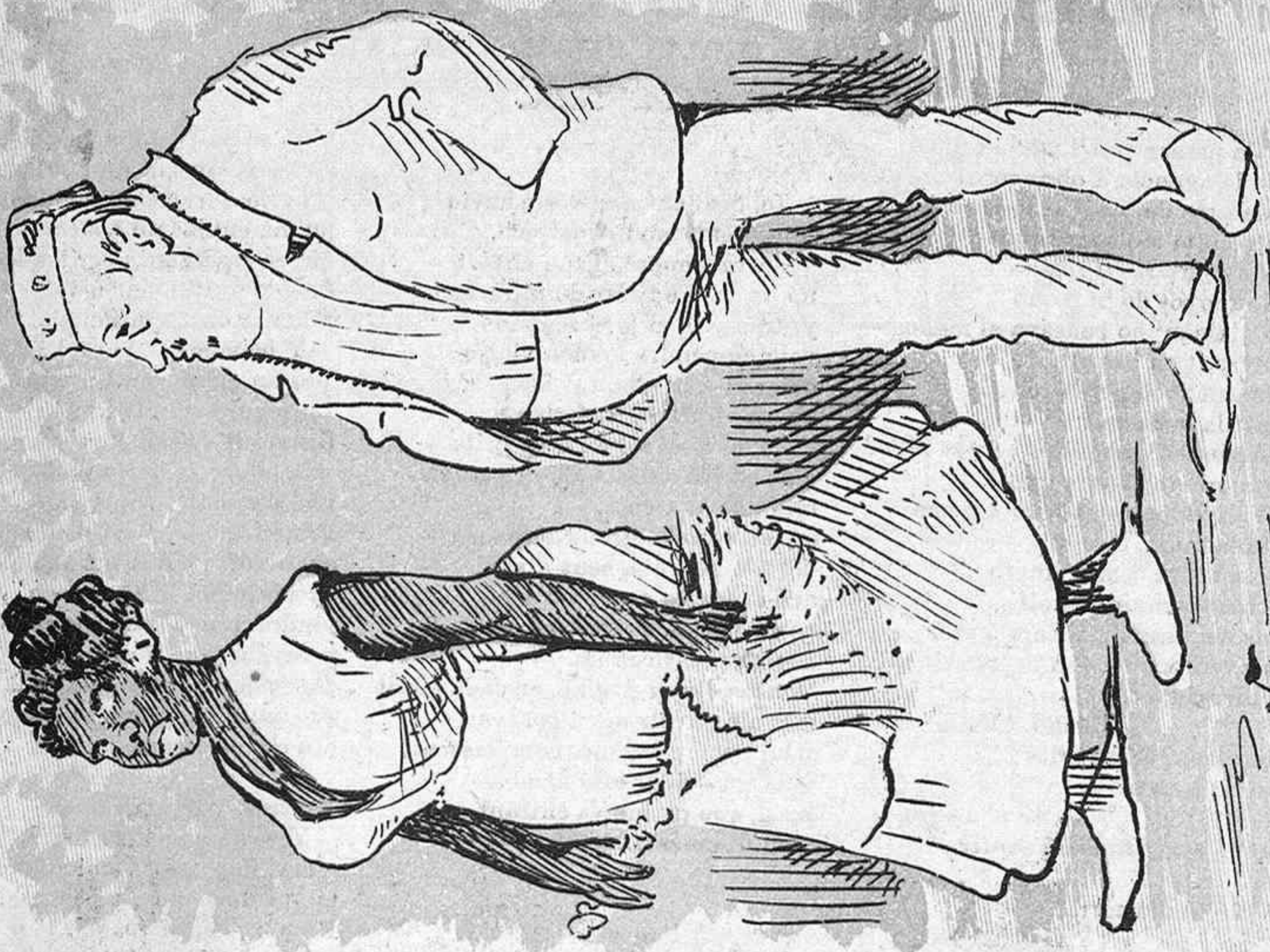
—Y qué 'n farém del cacau
iruyt d' aquesta gran victoria!
—Hombra, no sigas babau;
el darém á en Nicolau;
¡vosaltres quedéu's la gloria!

Carot

LA TRATA DE BLANCAŞ

-Si, noya, estâvam tancadas
 com aucellas engabjadas
 darrera d' aquell reixat;
 avuy ja estém entre honradas
 ¡visca, donchs, la llibertat!

Víctor Segura

-Tula, obra l' ull, que no, t' enganyin... Diu qu' ara
 está prohibida la *trata de blancas* y las *negras*
 tindréu una salida d' alló més.

Un cas com un cabàs

(HISTORIETA SENSE PICARDIA)

I X

Va passar que 'l mateix dia que la agencia á obrir torní —després de posá en la prempsa un reclám molt *llamatiu*— va presentarse 'l *fulano* —lo senyor de 'n Serafi (jo aixís m' ho pensava al menos)— convertit en *bassilisch*, l lensant foch per la mirada y per la boca verí: —Ahónt es? ¿ahónt es aquest pillo? deya cridant desde dins. .

Vaig duptar entre amagarme sota la taula, ó fugir. Ell aprofitá 'l meu dupte entrant com un remolí dins del despaig... Cara á cara vaig véuremel... —Ah! ja 't tinch! va dir cridant,

—Bueno, cálmis y enrahoni sense crits que no soch sórt...

—Me n' alegro, perquè així 'm podrá sentir

¿Vosté té memoria?

—Alguna...

—Está bé; donchs, sent aixís recordaré fá uns vuyt mesos á qué vaig venir aquí?...

—Si senyor. A encarregarme un jove que fós, plá y llis, tot exprés per guardá noyas...

—Y qui m' ha enviat?... ¿No ho ha vist?

—Si senyor!. ¡Prou que vaig veure'ho Vaig enviarli en Serafi Sensa y Sanat, un subjecte de tal manera construít que .. ¿cóm li diré?... es inútil pera tot servey actiu ..

—Donchs, no senyor. L' indíviduo que en ma casa va introduhir es tot al revés...

—(¡Macatxo!

Lo que 'm tenia previst)

¿Vol dir que no s' equivoca?

—Ja veurá lo qu' ha succehit.

Jo, confiant que vos'é havia interpretat mon encárrech, quan vaig rebre al seu enviat no 'm vaig cuydar de mirármel y, tranquil, el jorn següent vaig empendre lo meu viatge deixant á n' ella, tot foch, ab un vigilant, tot brasa..

Ja 'm xocava, en los escrits que, en las ciutats ahont parava rebía de la xicota, qu' ella 'm fés grans alabansas del seu guardiá, sent aixís que la lógica ensenyava que, sent ell un trist *merlot*, devía causarli rábia. . Donchs, lluny d' aixó, en cada escrit més als núvols me 'l posava; «Quin company més complascent! «Quin servidor més amable» En fi, que m' anava entrant cada día més escama!

Per abreviar; só tornat vuyt dias fá del meu viatge y ha de saber, senyor meu, que 'ls he trobat, á n' ell magre y á n' ella, oh Deu, l' he trobat completament... *columnaria!*

¡*Columnaria* en tal extrém que porta, ¡no, bessonada!, al ventre hi porta... un Montjuich... ¡castell, guarnició y montanya!

—No será tant!

—Si, senyor! no dupti de mas paraulas!... ¡Porta un ventre tan monstruós, que 'l día de la desgracia, temo que n' ha de sortir mitja colecció del Parque!

Ara bé, de tot aixó

(SEGUIRÁ.)

n' es vosté l' únich culpable. Jo li encarreguí un eunuch y m' ha servit de... confiansa; ¡m' ha enviat un *semental* qu' es molt capás per las trassas fins de ferli donar fruyt á la.. Montanya Pelada! —Y bé home. ¡ja está fet! fou un error com un' altre... De segur que á la xicota l' error li va caure en gracia!... —¡Ja ho crech, burrango!.. ¡Ha passat una hermosa temporada! Pro en cambi, á mi 'l compromís qu' aixó 'm dú es incalculable... Precisament d' aquí poch vindrá 'l meu soci, son pare, y veyám ¿qué li dich jo? ¡Al menos pogués casarla!... Ah, escolti... ¿'l subjecte aquell diu qu' es casat?... —Per desgracia!

Es casat y té vint fills

—Y vosté no pot casarse?

—Ay, impossible, amich meu! també duch creu, y pesanta! Home; cásis'hi vosté!...

—Es més impossible encara; Soch casat ab dotze noys.

—Donchs ¿cóm s' arregla aquet *lance?*

—¿Cóm s' arregla?... Escoltim bé; Vaig á dirli ab dos paraulas.

Vosté es culpable de tot; Jo á vosté 'l faig responsable de lo que aquí passarà...

Si dintre d' una setmana no 'm troba algún *editor* que carregui... ab la ganancia, ja está llest... ¡pósis bé ab Deu! perque li planto la grapa y ja no enganya á ningú ab eixa agencia camama!...

—Pero escoltim!...

—Ni un sol mot; aquell que la fá. . ¡la paga!

M. RIUSECH.

FESTAS MAJORS

Tením lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la

Litografía Barcelonesa de Ramón Estany Carrer de S. Ramón, 6,

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económichs als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitaciones, Titols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.**

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

Estiuhejant

Del bullici ciutadà
abandoni mon estatje
per respira 'l fresch oratje
del sanitós Ampurdà.

Aquí 'ls tranquils esperits
gosan puras alegrías;
bella es la pau de sos dias
y la calma de sas nits.

Trova aquí 'l cor alicients
y amistats que may oblida
jaixó es gosar de la vida
lluny d' hipòcrits fingiments!

Antigas las costúms son
y en los cors viu la noblesa
la virtut, la sensillesa...
¡Aixó es viure en altre món!

Per aixó mon goig reviu
y fins me sento ditxosa,
de sé en eixa terra hermosa
per las mesadas d' estiu.

Y com, si á fixa senyal
obehís, d' afany glateixo
per viure y 'm deixondeixo
ab l' aurora matinal.

Y escolto del rossinyol
la trova tendra y sentida
y assisteixo á la sortida
del primerench raig de sol.

Ab aquest, llú de la nit
demunt las flors, la rosada
com escuma platejada
despresa de lo infinit.

Y creix l' astre magestuós
escampant llum y alegrías;
y los camps y las masías
banya ab son reflexo hermós.

Llavors sí que sens recels
al mirar tanta bellesa,
dich: «La terra ampurdanesa
té l més pur de tots los cels.»

De son mar no he fet esment,
y es, á fé, una maravella;
sas randas d' escuma estrella
salmodiejant dolsament.

Mon pensament s' esbarjeix
y oblida tota penuria
devant l' inmensa planuria
que la vista descubreix.

Mes si eixos dons naturals
molt als forasters complauhen,
molt més del Ampurdá atrauhen
las gayas festas anyals.

Ab sardana y contrapás
los donzells y las fadrinas,
saltironan barretinas
y faldillas de domás.

Y tant lo goig s' engrandeix
y á la tristó 's fá tal guerra
que sembla aqueixa una terra
ahont la pena no existeix.

¡Benhajas lloch seductor
que en tos esplays m' has fet part.
Tens avuy lo meu esguart,
demá, mon etern recort!

DOLORS RIERA Y BATLLE.

Al batre

L' era es plena de blat; ja boy desfetas
están totas las garbas
á punt está ja tot, trill, corró y forcas
per retombá la palla
Desapareix la nit, lo jorn comensa...
lo sol ja vá á sortir
y arriba molt content el Ros, que porta
las eugas y els pollins.
D' els dos masos vehins venen els mossos
igualmente que cada any,
puig los amos s' alian y s' ajudan,
sempre á torna-jornals.
Ab entussiasme gran y ab gran llestesa
comensa la batuda
y al cap d' un quart, batent tota la colla,
la suhó ja traspúa.

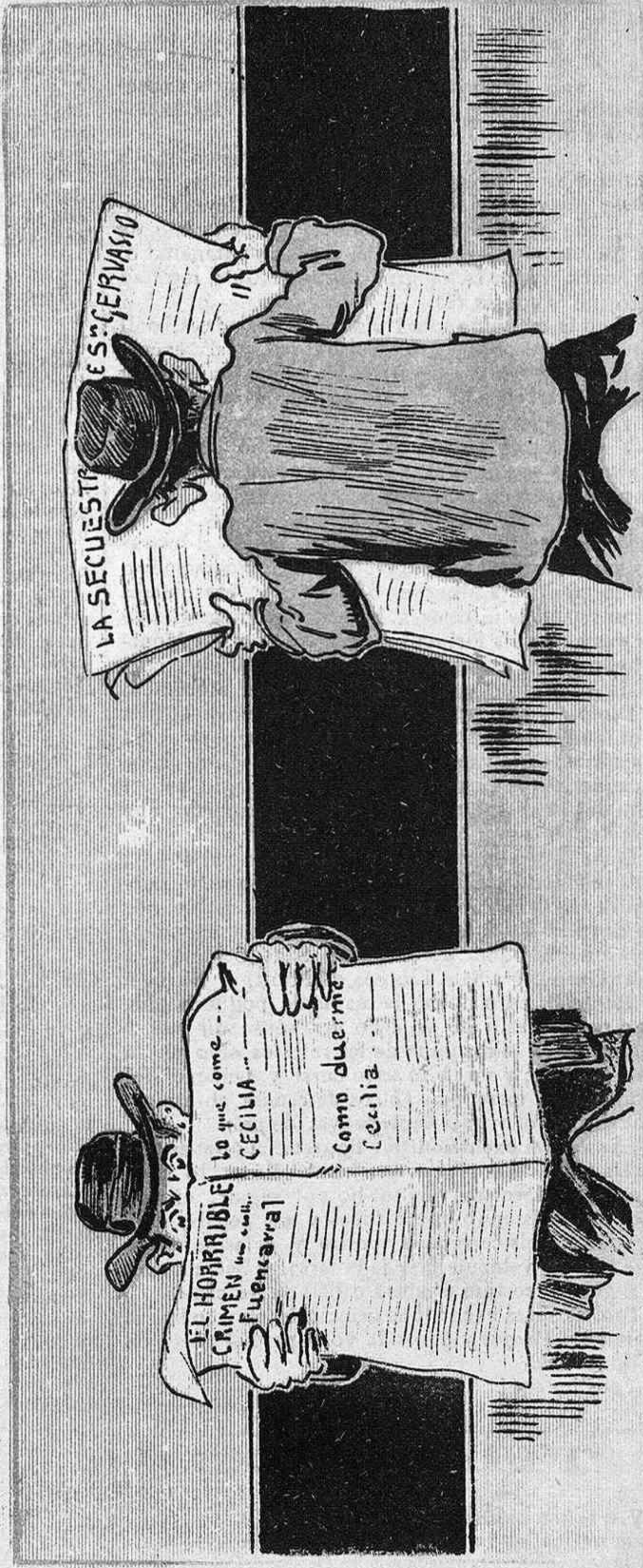
La minyona del más ve ab la cistella
que está ben provehida
de pá moreno tou, vi á la porrona
y talls de llangonissa;
al crit «d' alto tothom» del cap de colla,
fan un xich de beguda
y jahuen mitja horeta fins que tornan
á emprendre la batuda.
Si la palla llargueja, allí 's disposa
voltarhi un xich lo trill
fins que queda desfeta y ben xafada
ben tova y á bossins.
Després l' arremolinan vora l' era
ahont farán lo pallé
y ventan tot lo blat perque aixis quedi
de las brossas ben net.
Lo mesuran contents y ab entussiasme
mentres omplan els sachs
dihuen; — Gracias á Deu ¡bona cullita!
¡tindrém pá per tot l' any!

ROSETA SERRA.

Fransa troba qu' es precis,
per ser neta y endressada,
fé un bon dissapte del pis

Y la pòls, ab molta manya,
traspasant els Pirineus
se 'ns arrapa dins d' Espanya.

Entre las guilladuras d' en Weyler, la planxa de ia Cecilia
y ara la *sequestrada*, no 'ns enteném de feyna.

La "séba" del excursionista

De qualsevol passeig á peu, en aquet temps se 'n diu una excursió.

S' ha abusat tant de la importancia excursionista, que avuy tothom té cama pera fer excursions á pata.

Sino que, enloch de cama, lo que tenen molts es barra pera contar que han anat aquí y allá, sense haver passat de la Rabassada, y ab prou feynas.

Lo que ha contribuït més á aumentar la *lata* de de las excursions de boquilla, es la instantaneïtat d' aqueixos artefactes fotografiadors que, quan retratan algo, no 's coneix rés.

Y ab la máquina sota l' aixella ó penjada al coll á tall de bota, hi há una verdadera plaga d' excursionistas *pour rire*, que al deixar de vista à Sant Pere Martri ja se 'n tornan cap á casa suhant la gota gorda.

Y exhibeixen las ruinas d' un corral ó las parets mestras d' una pallissa, volent fer entendre que han impresionat á un *románich* ó á un *moro*, en forma de temple ó de mansió feudal.

D' aquí vé que, ab lo pretext de voler il·lustrar als subscriptors de tal ó qual revista, excursionen tot lo més fins à Moncada ó Garraf; y, entromesas es uns articles fulleros, s' hi destacan fotografias de las vessants dels Pirineus ó dels voltants del Montseny, qual vistas resultan ser miralls de l' altre cantó de Vallvidrera ó de l' altre banda de Monjuich.

Dirém que la principal causa de que haji grillat tant la *séba* de fer excursions (sense mourers' de las aforas) es la vanitat tonta de voler seguir la moda aquells que no poden, perquè no siga dit que 'l vehí del entressuelo no vagi á fer l' excursió que fá 'l del pis de sobre.

Quan jo era jove y rich y me la passava d' alló més rebé pagant 'l gueto, ja ho crech que 'm colzejava ab 'ls millors excursionistas del poble que no es mèu! No faltava cap any la nostra excursionista á Sant Miquel del Fay y á Sant Segimón, á Sant Geroni ó á Sant Lloréns de Munt, á Nuria ó al Puigmal; pero no per la mania de poguerho dir, sino per lo desitj de volerho fer sense dir rés á ningú; no ab la máquina de fer retratos sino ab la bota penjada; y no ab lo trajo cursi y fanfarró del alpinista per forsa, sino ab cos de camisa ab un garrot qualsevol y unas espardeñas de *pela*.

La *séba* del excursionisme figurat ó abultat es una de las tantíssimas plagas que 'ns há llegat lo preteñciós modernisme que tot ho vol seguir, explorar y conquistar ab instantáneas y ab pedals, deixant á recó els carrets ab mallas y á las tartanas, que son 'ls vehícules fills de la terra, y ridiculisant la higiénica costum d' aná á caball de las camas.

Pró las sevas excursions principals son rodar la sínia pe 'l *Parque* y donar la volta pe 'l *Passeig* de la Bonanova.

Veus'ho aquí.

PEPET DEL CARRIL.

TEATROS

NOVETATS

Vist lo bon resultat que s' habia lograt ab la sarsuela *De la terra al sol*, la Empresa d' aquet teatro ha ressucitat la també de gran espectacle *De Sant Pol al Polo Nort*, y son éxit moral y material sigué tant notable

que pera dissapte y diumenje próxim, s' anuncia ja tres representacions més de tant aplaudit espectacle á causa dels plens que hi hagueren en las passadas festas.

Pera mes aperitiu, á continuació se posará lo capritxo-japonés arreglat per lo malograt Colomer, *Ki-ki-ri-ki sarsueleta* que sempre es acullida ab gust.

Ab la obra *De Sant Pol al Polo Nort*, sé veje palpable la bona direcció del Sr. Huervas, y en son despenyo hi obtinguéren justos aplausos, la Srta. Llunas y los Srs. Huervas, Andrés, Esplugas y Oliva.

La dicció defectuosa de la Srta. León, encarregada del personatge Carcamelia, aixis com també sa veu de coll fá que apenas se la compregui ni en lo recitat ni en los cantábils.

TIVOLI

Després de varis aplassaments y cambis de tenor en la *particella* respectiva, dilluns passat, se posá la sempre aplaudida ópera del inmo:tal Meyerbeer, y que resulta una de las més favoritas de nostre públich *Gli Ugonotti*, habent tingut una execució desigual en conjunt.

Los héroes de la nit sigueren la Srta. Gardeta y lo Sr. Blanchart, que en los personatjes de Urbano y Nervers, un cop més acreditaren sa pericia y maestria. La Srta. Homs en la Reyna, no descompongué lo quadro, pero lo resto del personal molt per baix de lo que deu haber de ser en ópera tant important com *Gli Ugonotti*.

Pera ahir estava anunciat lo benefici de la triple Srta. De-Roma, ab un escullit programa.

Las justas simpatias que ha sapigut alcansar dita artista en aquesta temporada no duptém que las hi haurá demostrat nostre públich.

En preparació lo benefici de las Srtas. Lopeteghi y Gardeta, artistas ab justicia també mimadas per nostre públich.

TEATRO TIVOLI (Concerts de Euterpe)

Un altre plé se lográ en lo concert donat divendres últim y en ell altre triomf la societat coral y son digne mestre Sr. Rafart, que cada día acredita més sa poderosa batuta.

Totas las pessas de que s' componia lo programa foren aplaudidas y d' un modo extraordinari *La sega*, nova composició descriptiva y que obtingué los honors de la repetició, valguent á son autor, lo notable mestre Sr. Candi, una justa y calurosa ovació.

UN OMICH RETIRAT

Diversions públicas

NOVA PLASSA DE TOROS (Arenas de Barcelona)

La corrida de novillos-toros, efectuada diumenje passat, sigué una verdadera deshonor del *ari taurino*, en lo darrer toro, habentse arribat al extrem de saltar lo públich al redondel y apoderantse del matador y *sos trastos*, *ovacionantlo* ab una série de castanyas, impropias del present temps.

Las *eynas* que feya servir pera sos serveys, pasaren á mans dels seus *admiradors*, repartintse'n trossos com si fossin sayóns.

No sabém com calificar á nostra primera autoritat civil al aprobar la corrida esmentada, ja que abans de anunciarse al públich, se li deu portar pera son examen y aprobació, com tampoch sabém trobar lo concepte que 's mereix lo *subjecte* que presidí la corrida ja que á la ineptitut de que totas las festas dona probas, cal anyadirhi la poca severitat que té ab sas ordres y lo trist concepte que las mateixas se mereixen, donant lloch á barbáras escenas que ell hauría de prohibir.

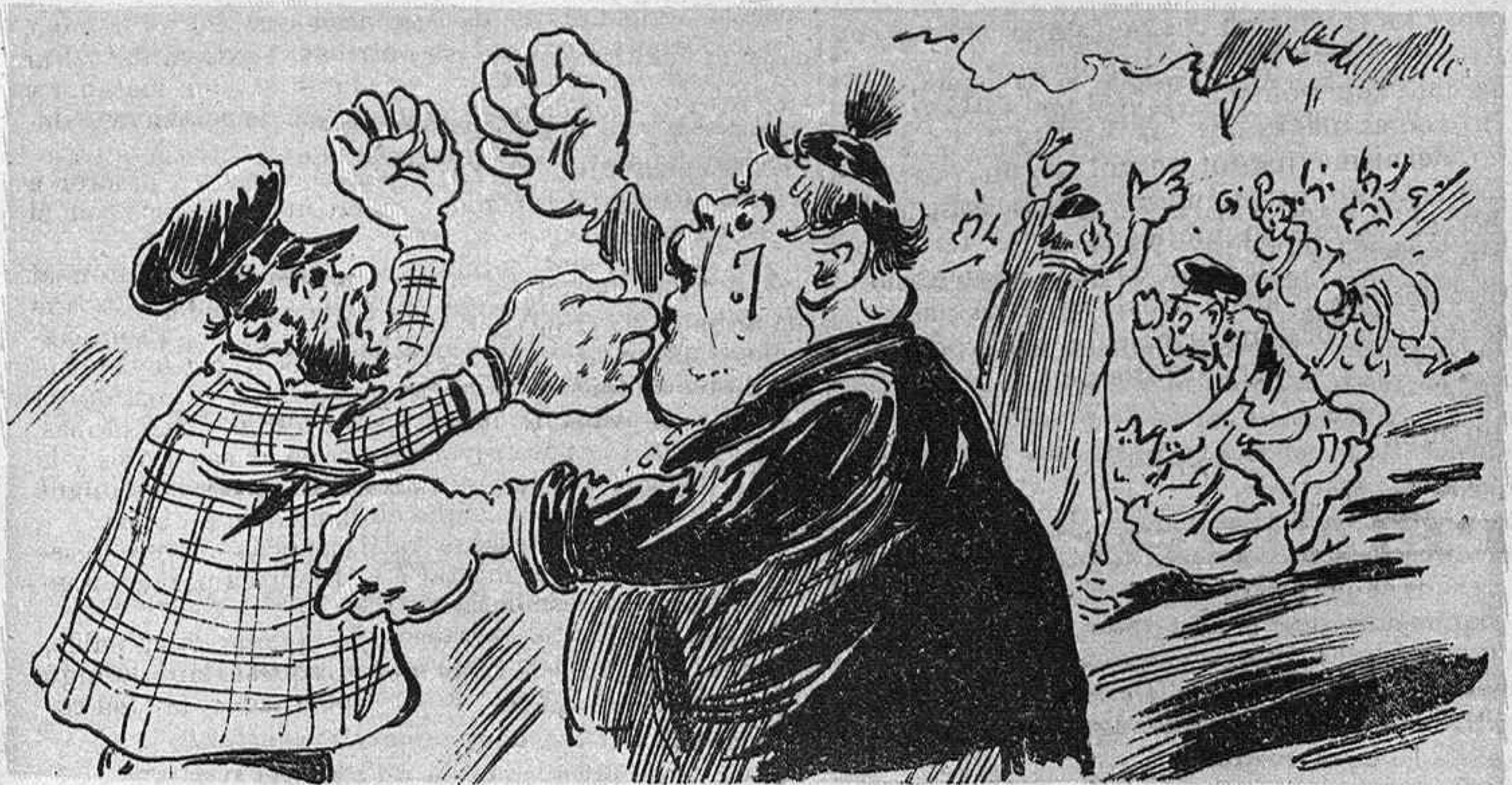
Al escriurer las presents ratllas, se 'ns diu que lo senyor Gobernador ha multat á la Empresa per lo desastre de la corrida esmentada.

No compreném tal barrabassada, ja que lo culpable, com hém dit avans, no está en la Empresa, sino en algu que gasta borlas y aquet lo Sr. Gobernador lo deu *conixer*.

LA TOMASA
D' AQUÍ Y D' ALLA

S' ha ordenat que s' arrenquin totes las reixas dels castells de las *Celestinas*....
¡Molt rebé, senyó Pomerá!

Entre clero y lliberals
á París ja fá uns quants dias
que s' arreglan els caixals.

LA TOMASA CUPÓ PRIMA N.º 38 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

lo drama en tres actes y en prosa

LO DESHERETAT

original de R BORDAS Y ESTRAGUÉS

qual preu corrent es lo de

DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
ls exemplars.

Campanadas

Fa pochos días va suicidarse á Horta un subjecte que havia pertenescut més de trenta anys al cos de Consúms y que cap á sas vellesas havia sigut declarat cessant sense tindre en consideració sa intatxable conducta y sos honrats serveys, ja que en tants anys may se 'l descubrí embolicat en cap negoci brut.

A dit suïcida se li trová demunt una carta que, en sintetissis, deya; «Als bons, als honrats 'ns trehuen; en cambi als dolents els conservan. Hi estich de més en un món tant cotxino.»

¡Y s' aixecá la tapadora del cervell!

Las frasses del infelis suïcida son lo procés de tota una civilisació.

Vet' aquí una mort, més eloquent que cent articles de periódich.

✱

A Murcia hi há hagut sarracina per qüestió de pebrots.

Ais pagesos murciáns els perjudicava un informe donat per el Director de Sanitat, referent á n' aquest comestible, y n' han protestat plantant cara á la guardia civil, anant á pinyas ab els del ordre, etc. etc.

De Madrit 'ls hi volian

tocá als murciáns els pebrots.

y ells han dit;—Ans que 'ns 'ls toquin,

¡Companys, reventém'ho tot!

✱

Com á cataláns y barcelonins 'ns enorgullim del triomf obtingut per la banda municipal á Valencia.

Lo primer premi qu' obtingué, era el del concurs Nacional de valor 5.000 pessetas.

Felicitem coralment á 'ls professors de la banda y molt especialment al mestre Sr. Sadurní.

Trovém que l' Ajuntament hauria de premiar á sa vegada als musichs de la banda, regalantlos las 5.000 pessetas pera que se las repartissin.

En quant al Mtre. Sadurní se l' hauria de distingir concedintli la direcció suprema de la orquesta municipal, llicenciant avans al que avuy la té, Sr. Nicolau.

En Sadurní ha demostrat prou sa valúia pera que tingui d' estar á las ordres d' empantanos com en Nicolau.

Qui ha rosegat l' os, que 's menji la carn.

Sense en Nicolau la banda pot anar á tot arréu.

Y á Valencia ho ha demostrat.

✱

L' aconteixement periodístich de la vuytada ha sigut lo de la seqüestrada de San Gervasi que 'l *Lliberal* ha agafat pel seu compte y ab aquella mala sombra periodística tant madrilenya d' engaltarlas pe 'l descúsit, 'ns ha omplert las butxacas de seqüestrada, forjant entorn d' aquesta una novela per entregas, ab ilustracions d' un *gratinyayre* desenfeynat.

Gracias al *Lliberal*, hem assistit á la autopsia d' una familia á la vista del públich; hém admirat á tres infelissas donas en camisa; hém sapigut lo que feyan, pensavan, menjavan y bevian de dia y de nit; hém sapigut una porció de detalls tan intims com pintorescos que, veridichs ó falsos, els redactors del *Lliberal* han estampat per donar greix als propietaris de *perros-chicos*. Hem vist en fi, l' espectacle tan odiós com desusat aquí, de omplir de vent lo cap del públich á costa de la respectabilitat de una familia, qui sab si honrada y digna.

Veyám si al últim després de tant soroll, lo de la seqüestrada resultarà *nada entre dos platos*.

El *Lliberal* va pesant en la opinió com volia. Ara per ara ja fa més mal qu' una pedregada seca.

L' altre dia parlava d' exercir l' acció popular en lo de la seqüestrada.

¡Si; l' acció popu' ar contra l' *Lliberal* per mequetrefe, odiós y fautor de públichs escándols!

✱

Al *Guapito*, un *diestro* que diumenje va fer'ho molt malament en la nova Plassa de Toros, el públich vá atiparlo de *natas*.

L' individuo en qüestió tingué de surtir de la Plassa coixejant, agafantse per las parets y mitj tonto de la pallissa.

Si no arriba á ser *guapo*, me 'l deixan al puësto.

La veritat, per rebre pinyas
fins al punt de sortir boig,
no calia ser *Guapito*,
ni posarse á *nataor*...

✱

Nostre estimat colaborador de Tarragona en Rafael Ho, med. s Mundo, ha passat dos días á la presó, ab motiu d' un article publicat en lo periódich republicá «*La Justicia*» d' aquella ciutat.

L' autoritat militar tarragonina cregué l' article subversiu y empresoná al seu autor, qui fou excarcelat provisórialment dos días després per ordre del Capitá general de Catalunya.

Com sent' rem lo percans á son temps, celebrém avuy la llibertat del nostre amich y desde aquí li enviém lo testimoni de nostra simpatia.

✱

Al general Jáudenes, l' últim jefe espanyol de Filipinas li regalaren al marxar d' allí un bastó de mando.

Donchs el bastonet de marras ha aparegut en una caixa de préstamos de Sevilla.

Si no es el general mateix, algú l' ha portat á treure tacas.

Al fi y al cap per lo que 'l tal bastó representava, tant se val.

✱

En la Secretaria de la Universitat també s' han descubert xanxullos.

A la qüenta 's falsificavan notas, certificats d' estudis y fins tituls académichs.

¡Tot está podrit en aquesta nova Dinamarca!

Ja no crech ni en la puresa del ayre per respirar.

✱

No 's pot negar que 'ls republicans francesos ho *pelan* de primera!

Ha arribat el plasso previament fixat per expulsar a las congregacions religioses que no 's sometessin a la llei, y com que aquestas en sa majoria no s' hi han volgut ajupir, el govern bitllo bitllo las ha posadas a la frontera y ha sellat sos edificis.

L' executor de la soberana voluntat del poble francès ha sigut Mr. Combes, un ex capellà qu' avuy es president del consell de ministres francès.

¡Bon sastre es qui coneix el panyo!

Lo sensible es que 'ls espanyols pagarem els plats tren-cats.

Que 'ls frares de Filipinas
y 'ls qu' ara trehuen de Fransa,
tots se 'n vindran cap' aqui
a ser parassits d' Espanya.

*

Sembla admirarse don *Fardalico Titella* (dich) Urrecha, de que no 's conegues avans aqui «La Poupée» (La muñeca) fins qu' ell ha descubert qu' es una obreta molt inginyosa.

¡Pobre Titella! ¡sempre tan presumtuós e ignorant! «La Poupée» 's coneix aqui desde 1899 que la va estrenar a Novetats la companyia Lambrecht y 's referma la coneixensa l' any 1900 ab la companyia Suarez Aceconci y C^a; allavors encara l' Urrecha no visurava fils en l' aduana barcelonina.

Ademes un critic de teatros tan *enrometido* no deuria ignorar que «L. Muñeca» existeix en castellá y n' son propietaris els fills de l' Elias.

¡Desat Titella

*

En Moret s' hi ha posat de serio en fer observar el descans dominical y al efecte ha donat un decret ordenant a totas las autoritats que vetllin perque l' obrer descansi un dia a la setmana, convencent als patrons de la conveniencia d' observar tal festa.

¡Convence, convence! .. Aixó es molt fácil de dir y molt difícil de fer.

El convenciment es possible mentres el presunt convensut 's vol deixar convence.

En cambi res hi há més difícil que convence a qui ni vol donar son bras a torce, ni li convé tampoch.

El tal decret de don *Segis*
promet passar a la historia
com una perogrullada
de las que deixan memoria.

*

L' altre dia portavan els periódichs una convocatoria pera obsequiar ab un banquet al pintor Ramón Casas en commemoració del triomf (aixís deya) conseguit per dit artista en lo concurs de cartells anunciadors de las festas de la Mercè.

Qual concurs no sols está en preparació, sino que 'l jurat qu' ha de fallarlo no 's reunirá fins al Septembre próxim.

Donchs allavors ¿com es que 's festeja un premi qu' encara s' ha de concedir? dirán vostés. .. ¿Es que ja se sab que 'n Casas será 'l vencedor?

Misteris de la política... pictórica barcelonina.

El banquet deu tenir lloch en los «IV Gats». ¿Volén dir que 'l plat de forsa no será gat... per llebra?

*

Poch a poch van desfilant els artistes catalans que més han fet ressonar son nom en llunyas terras.

Després de 'n Masriera, li ha tocat el torn a n' en Galofre, el genial aquarellista, tan conegut a Catalunya y fora d' ella.

En Baldomero Galofre era un gran artista de la soca de 'n Fortuny de qui era compatrici — que tingué la seva época de celebrat uns vint anys enrera.

Ultimament, el pintor reussench vivia retret cuydant sa salut y sense agafar lo pinzell.

¡Un altre que se 'n va per no tornar may més!

Lo pitjor es que 'ls velts desfilan y de 'ls joves no 's veu surtir qui ocupi per dret propi sos llochs.

Descansi en pau l' eminent Galofre.

*

Un anunci del *Diluvio* que l' estich rumiant fa cinch dias sense treuren l' entrellat.

«Señora formal desea protección de caballero. Preferible que sea arquitecto. Lista Correos, etc.»

Resulta qu' una senyora *formal* vol posarse de *romanso* (¡vaya una formalitat!) ab un *caballero*; pero lo curiós del cas, es que 'l vol *arquitecto* a poguer ser. ¿Perqué? ¡Ecco el problema!

Y aqui estich empantanegat ¿Sab algú que 'ls arquitectes tinguin alguna gracia especial per *protegir* senyoras *formals*? ..

¿Será per ferli algún *remendo*?

GRAN REGALO als lectors de La Tomasa

Magnífica alegoría de **LA REPUBLICA** tirada a catorze tintas, propia per societats republicanas y democráticas y per adornar la llar de tots aquells que professan ideas de progrés y redempció.

Lo distingit artista R. Cebriá un de 'ls dibuixants catalans que han conseguit més profit y gloria en l' extranger, personificá **LA REPUBLICA** ab una robusta y majestuosa matrona empunyant ab sa má dreta l' estandart del Progrés y portant en la esquerra la balansa de la Justicia. A sos peus las cadenas trossejadas de la Esclavitut s' amagan entre 'ls llorers de la Victoria. Els trofeus de la Ciencia y el Treball, els atributs de las Arts, la Industria, l' Agricultura y el Comers forman artística agrupació. Al fondo, l' Arch de Sant Marti simula una era de prosperitat y bonansa mentres el Sol magestuós d' un dia de Llibertat, Igualtat y Fraternitat vé a iluminar la rassa humana, ja per sempre més felissa y ditxosa.

La hermosa concepció del notable artista R. Cebriá, está avalorada per una execució pulcra y perfecta sobre bona cartulina de 66 per 50 c. m.

LA REPUBLICA de R. Cebriá deu esser adquirida per tots els republicans y demócratas sense distinció de banderia.

LA TOMASA, en obsequi a sos compradors, cedeix la citada alegoría a preu de regalo, gracias a una combinació ab l' autor. Lo preu corrent de **LA REPUBLICA** es 2'50 pessetas y **LA TOMASA** la servirá a tot aquell que la demani directament ó per mediación de 'ls corresponsals, al inverossimil cost de **DOS RALS**, enviant l' adjunt cupó avans del 31 del mes corrent.

31 de Juliol	<p>CUPÓ</p> <p>Val per un exemplar alegoría de</p> <p>La República</p> <p>2 RALS</p>	LA TOMASA
--------------	---	-----------

NOTA.—Als corresponsals se 'ls farà desquiento

ALTRA NOTA.—L' Administració de **LA TOMASA** no respón de las pérduas en Correus, si no 's certifica el paquet, en qual cas s' ha d' afegir un ral més al import de la lámina ó sigan **TRES RALS**.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. — BARCELONA

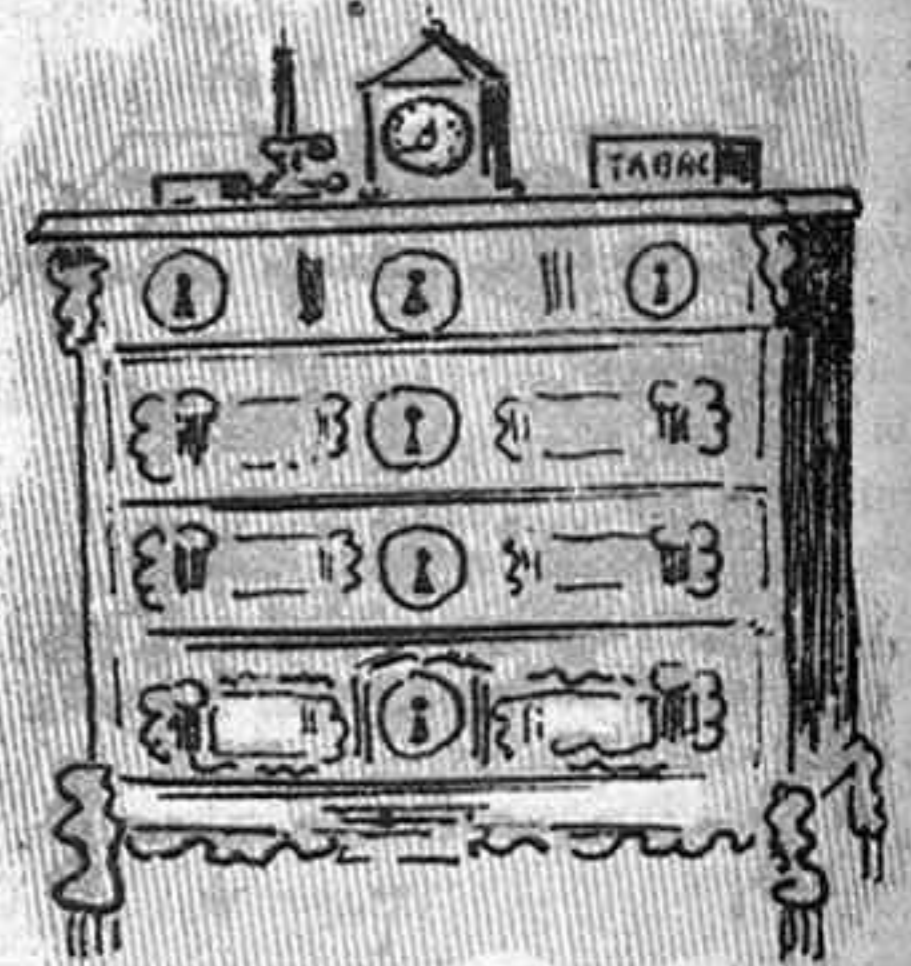
Així 's dibuixa... la historia
o la seqüestrada de Sant Gervasi

La esposa de Veiten hablando con el cura de la cárcel (ó mossén Será) convertint á la Reventa-catres.

La madrastra declarando en el Juzgado (ó la Nana treyant cartilla).

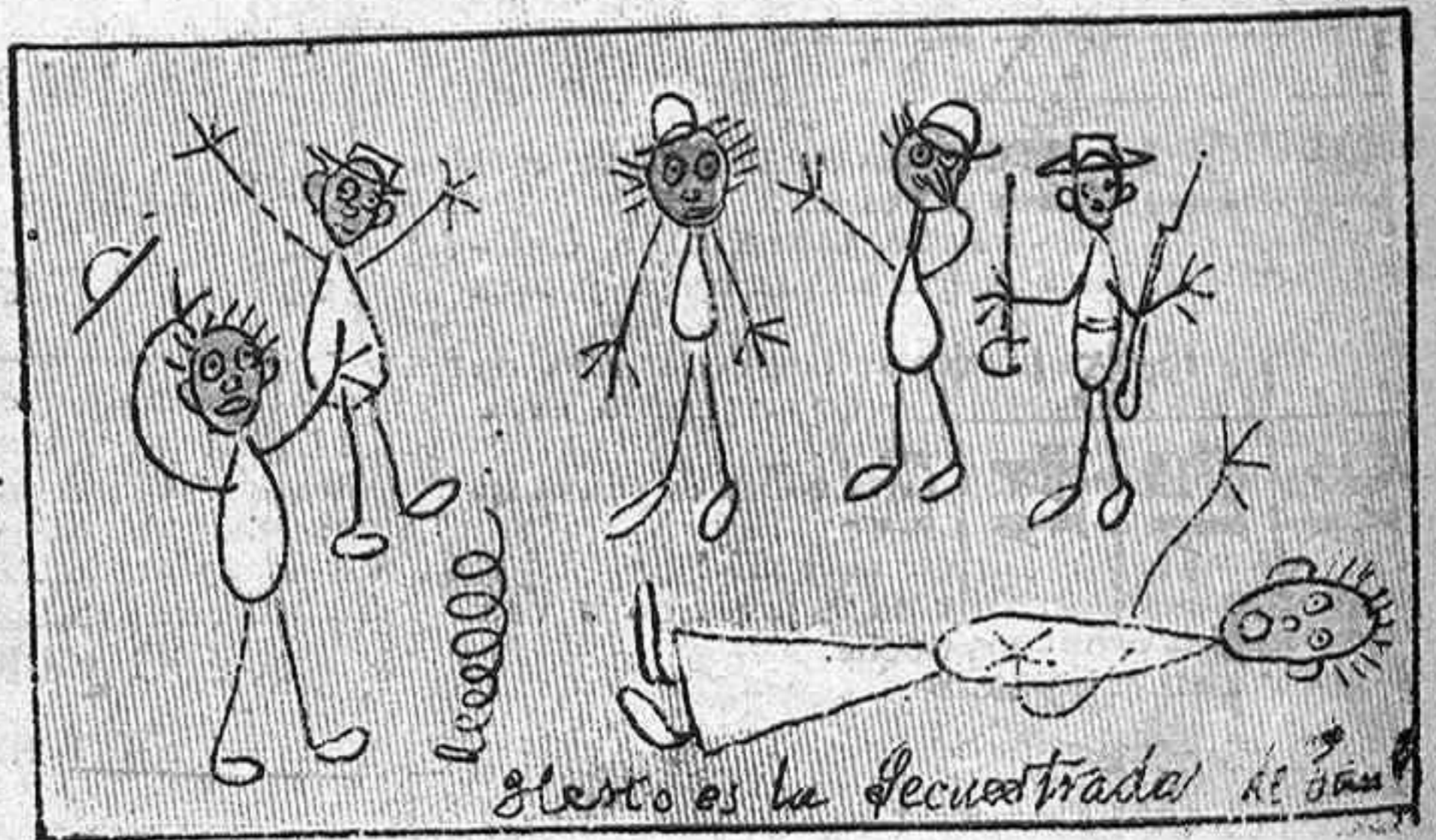
La Casa de Salud (ó la calaxera de ca 'n Xeixanta).

Dibuixos fets per la criada del "LIBERAL" copió R13

Don Juan Ferrán, hermano de Mercedes (després de ferse serrar la post del pit.)

Mercedes en la Casa de Salud (ó el bulldog de don Dario Pérez).

esto es la Secuestrada de Sant Gervasi

Descubrimiento del delito (dibuix inédit.)